

Izvorna jezična inačica ove stranice [es](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [en](#) već su prevedeni.

Swipe to change

engleski

Sud koje države je nadležan?

Španjolska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Načelo na kojem se temelji organizacija sudova u Španjolskoj jest jedinstvo nadležnosti. Jedine su iznimke vojna nadležnost u vrijeme rata i opsadnih stanja te Ustavni sud (*Tribunal Constitucional*) koji djeluje kao krajnji jamac temeljnih prava i javnih sloboda kroz zahtjev za izvršenje temeljnih prava i sloboda (*recurso de amparo*).

Međutim, nadležnost je razdijeljena među četirima vrstama sudova: građanskim sudovima, kaznenim sudovima, sudovima za redovne upravne sporove i socijalnim sudovima.

Kamen temeljac građanskih sudova jest prvostupanjski sud (*Juzgado de Primera Instancia*), pred kojim se vode građanski sporovi u prvom stupnju i postupci koji nisu izričito dodijeljeni drugom sudu. Stoga se prvostupanjski sud može smatrati redovnim ili običnim sudom.

Građanski odjel obuhvaća obiteljske sudove (*Juzgados de Familia*), koji su prvostupanjski sudovi. Ako na određenom području postoji obiteljski sud (uglavnom u napučenijim središtima), pred njime se vodi spor u području obiteljskog prava koji se odnosi na poništaj braka, rastavu ili razvod, odnos roditelj /dijete i zaštitu osoba ograničenih sposobnosti. Ako se kazneni postupak pokrene protiv stranke na sudu koji odlučuje u predmetima nasilja nad ženama (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), taj je sud nadležan i za te građanske postupke.

Građanski sud obuhvaća i specijalizirane trgovačke sudove (*Juzgados de lo Mercantil*) i sudove za žig EU-a (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Pred socijalnim sudovima (*Juzgados de lo Social*) vode se postupci iz područja radnog prava. Oni obuhvaćaju sporove između zaposlenika i poslodavaca u pogledu ugovora o radu, sporova u pogledu kolektivnih pregovora, zahtjeva u području socijalne sigurnosti i zahtjeva podnesenih protiv države u pogledu njezinih odgovornosti propisanih radnim pravom.

Pred kaznenim sudovima vode se kazneni postupci.

Prema španjolskom pravu građanski postupci koji proizlaze iz kaznenih djela mogu se spojiti s kaznenim postupcima. U tim slučajevima kazneni sud odlučuje o iznosu štete koju je potrebno platiti s obzirom na kazneno djelo. Ako građansku tužbu ne pokrene oštećena stranka, u njezino će je ime pokrenuti državni odvjetnik, osim ako se oštećena stranka izričito odrekla prava pokretanja tužbe u kaznenom postupku.

Redovni upravni sudovi nadziru zakonitost tužbi koje su pokrenula javna tijela te odlučuju o njihovim financijskim tražbinama.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Vidjeti odgovore navedene u nastavku.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

U Španjolskoj se ne radi razlika između različitih prvostupanjskih sudova s obzirom na iznos tužbenog zahtjeva ili ozbiljnosti predmeta kojima se oni mogu baviti i ni jedan prvostupanjski sud ne odlučuje o žalbama na presude drugih prvostupanjskih sudova. O žalbama u okviru građanskih postupaka uvijek odlučuju pokrajinski sudovi (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

Za potrebe sudovanja Španjolska je zemljopisno podijeljena na općine, okruge, pokrajine i autonomne zajednice. Okrug je teritorijalna jedinica koja obuhvaća jednu ili više susjednih općina unutar iste provincije. On je najvažnija teritorijalna jedinica jer je riječ o području za koje je nadležan prvostupanjski sud. (Pojednosti se nalaze na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa mjusticia.gob.es.)

Kada je to potrebno zbog količine predmeta, postoji više od jednog suda iste vrste. To nije slučaj u većini gradova. Sudovi su označeni rastućim rednim brojevima, u skladu s vremenom njihova osnutka.

Svi ti sudovi u načelu imaju istovjetnu nadležnost, a rad se među njima raspodjeljuje u skladu s unutarnjim vladinim pravilima o raspodjeli. Međutim, u nekim se okolnostima pravila o raspodjeli mogu primijeniti kako bi se različite vrste predmeta dodijelile različitim sudovima unutar istog okruga.

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Ako ne postoji sporazum ili obvezna pravila, osnovno je pravilo da je nadležan prvostupanjski sud okruga u kojem se nalazi prebivalište tuženika odnosno boravište ako prebivalište nije moguće utvrditi. Ako se boravište odnosno prebivalište tuženika ne nalazi u Španjolskoj, nadležan je prvostupanjski sud okruga u kojem se tuženik nalazi ili u kojem se nalazi njegovo posljednje prebivalište. Ako ni jedan od tih kriterija nije primjenjiv, podnositelj zahtjeva zahtjev može podnijeti prvostupanjskom sudu okruga u kojem se nalazi njegovo prebivalište.

Zbog toga:

zahtjevi podneseni protiv vlasnika poduzeća i stručnjaka u pogledu njihova poslovanja ili stručnih djelatnosti mogu se, na zahtjev podnositelja zahtjeva, podnijeti u bilo kojem mjestu gdje oni obavljaju svoje djelatnosti,

zahtjevi protiv pravnih subjekata mogu se podnijeti i u mjestu gdje su situacija ili pravni odnos koji su predmet zahtjeva nastali ili imaju pravni učinak, pod uvjetom da pravni subjekt na tom mjestu ima poslovni nastan ili predstavnika.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

U okviru trenutačnog španjolskog postupovnog sustava tužitelj najčešće ne odabire mjesnu nadležnost. To se događa samo u sljedećim slučajevima:

- tužbama čiji su predmet stvarna prava na nekretninama koje obuhvaćaju nekoliko nekretnina ili jednu nekretninu u različitim okruzima. U tim se slučajevima tužitelji mogu odlučiti pokrenuti postupak u bilo kojem nadležnom okrugu,
- tužbama koje zahtijevaju podnošenje i odobravanje financijskih izvještaja osoba odgovornih za upravljanje imovinom drugih stranaka ako mjesto podnošenja financijskih izvještaja nije utvrđeno. U tim slučajevima tužitelji odabiru između tuženikova prebivališta i mjesta upravljanja njegovom imovinom,

- sporovi u pogledu nasljedstva: tužitelji odabiru između sudova na području posljednjeg prebivališta u Španjolskoj preminule osobe i sudova na području na kojem se nalazi većina imovine,
- tužbe u pogledu intelektualnog vlasništva: tužitelji odabiru između sljedećih lokacija: mjesta gdje je povreda nastala, mjesta gdje postoje *prima facie* dokazi da je došlo do povrede ili mjesta gdje postoje nezakoniti primjerci,
- predmeti u pogledu nepoštenog tržišnog natjecanja ako tuženik nema poslovni nastan, prebivalište ili boravište u Španjolskoj. U tim slučajevima tužitelji odabiru između mjesta na kojem je došlo do nepoštenog tržišnog natjecanja ili gdje se njegovi učinci osjećaju,
- zahtjevi koji se isključivo odnose na skrbništvo nad maloljetnicima ili zahtjevi za uzdržavanje koje jedan roditelj podnosi protiv drugog u ime maloljetnika ako se prebivalište tih dvaju roditelja nalazi u različitim sudskim okruzima. U tim slučajevima tužitelji mogu odabrati sud u čijoj je nadležnosti prebivalište tuženika ili sud okruga u kojem se nalazi prebivalište djeteta,
- općenito, tužbe koje se odnose na ostvarivanje prava pojedinačnih potrošača ili korisnika mogu se voditi pred sudom u čijoj je nadležnosti prebivalište potrošača, korisnika ili tuženika, prema izboru potrošača.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

U sljedećim slučajevima postoje obvezna pravila kojima se tužitelja obvezuje da zahtjev podnese sudu u čijoj nadležnosti nije prebivalište tuženika. U tim slučajevima stranke ne mogu izričito ili prešutno odabrati nadležnost određenog suda za:

- stvarna prava ili prava primanja najamnine za nekretninu i pitanja koja se odnose na zajedničku imovinu (*propiedad horizontal*): za njih su nadležni sudovi okruga u kojem se imovina nalazi,
- predmete u pogledu nasljedstva: nadležnost se određuje u skladu s posljednjim boravištem u Španjolskoj preminule osobe ili u skladu s time gdje se nalazi većina imovine, prema odabiru podnositelja zahtjeva,
- predmete koji se odnose na pomoć osoba lišene poslovne sposobnosti ili njihovo zastupanje: ti se predmeti vode pred sudom mjesta u kojem živi dotična osoba,
- zaštitu temeljnih prava na građanskim sudovima: ti se predmeti vode pred sudom u čijoj je nadležnosti prebivalište podnositelja zahtjeva odnosno, ako tužitelj nema prebivalište u Španjolskoj, mjesto na kojem je došlo do povrede predmetnog prava,
- zahtjeve za naknadu štete u pogledu upotrebe motornih vozila: za njih je nadležan sud mjesta na kojem je šteta nastala,
- prigovore na odluke društava: mjesna se nadležnost određuje na temelju lokacije sjedišta društva,
- tužbe u cilju proglašenja da određeni opći uvjeti ugovora nisu dio ugovora ili da je određena klauzula ništava: za njih je nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište tužitelja,
- deklaratorne tužbe za raskid ili povlačenje standardnih ugovornih uvjeta ako tuženik nema poslovni nastan ili prebivalište u Španjolskoj: u tim je slučajevima nadležan sud mjesta sklapanja standardnog ugovora,
- tužbe za raskid standardnih ugovornih uvjeta radi obrane kolektivnih ili zajedničkih interesa potrošača ili korisnika ako tuženik nema poslovni nastan ili prebivalište u Španjolskoj: u tim je slučajevima nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište tuženika,
- tužbe kojima se zahtijeva da sljedeće osobe izvrše svoje obveze: osiguravajuća društava, osoba koja je osobnu imovinu prodala drugoj osobi koja će plaćanja obavljati u obrocima odnosno osoba koja je osigurala sredstva za tu kupnju, osoba koja je javno ponudila osobnu imovinu ili usluge koje je druga osoba prihvatila. U tim je slučajevima nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište tuženika,
- tužbe trećih strana za osporavanje zapljene imovine: za njih je nadležan sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište subjekta koji zahtijeva zapljenu,
- zahtjeve za rastavu, poništaj ili razvod: za njih je nadležan obiteljski sud odnosno, ako na predmetnom području ne postoji obiteljski sud, prvostupanjski sud nadležan za lokaciju doma supružnikâ. Ako ne postoji dom supružnikâ, nadležan je sud lokacije posljednjeg doma supružnikâ ili prebivalište drugog supružnika. Ako ne postoji ništa od navedenog, nadležan je sud mjesta u kojem se nalazi prebivalište pojedinca. Ako je zahtjev podnesen na temelju zajedničkog dogovora, nadležan je sud lokacije na kojoj se nalazi posljednji zajednički dom ili prebivalište jednog od supružnikâ,
- zahtjeve koji se odnose isključivo na skrbništvo nad maloljetnicima ili zahtjeve za uzdržavanje koje jedan roditelj podnosi protiv drugog u ime maloljetnika: u tim je slučajevima nadležan sud lokacije na kojoj se nalazi posljednji zajednički dom roditelja. Ako roditelji žive u različitim sudskim okruzima, tužitelj može odabrati između suda u čijoj je nadležnosti prebivalište tuženika i suda okruga u kojem se nalazi boravište djeteta,

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Mjesna se nadležnost u Španjolskoj uglavnom može promijeniti, što znači da stranke mogu izričito ili prešutno odrediti nadležnost sudova određenog okruga pod uvjetom da su sudovi u pitanju nadležni za predmet.

Nadležnost se izričito određuje kad zainteresirane strane sklope izričiti sporazum u kojem se navodi konkretni okrug čiji sudovi imaju nadležnost.

Nadležnost se prešutno određuje u sljedećim okolnostima:

- kad je riječ o tuženiku, samim obraćanjem sudu određenog okruga i podnošenjem tužbe ili podnošenjem prijedloga ili zahtjeva koji je potrebno podnijeti sudu nadležnom za odlučivanje o toj tužbi,
- kad je riječ o tuženiku, ako se on upusti u postupak i nakon toga poduzme bilo koji postupovni korak koji nije pravodobno podnošenje prijedloga i obrasca za pobijanje nadležnosti suda.

Sve promjene prebivališta stranaka, lokacije predmeta spora ili svrhe postupka koje nastanu nakon što je postupak pokrenut neće dovesti do promjene nadležnosti, koja će se odrediti u skladu sa situacijom koja je zabilježena na početku postupka (*Perpetuatio jurisdictionis*).

Međutim:

izričito određivanje nadležnosti nije dopušteno kada je riječ o standardnim oblicima ugovora, ugovora u kojima je opće uvjete nametnula jedna od stranaka ili u potrošačkim/korisničkim ugovorima. No, u tim je slučajevima moguće prešutno određivanje nadležnosti,

nikakvo određivanje nadležnosti nije moguće ako su zakonom propisana obvezna pravila u pogledu mjesne nadležnosti,

nikakvo određivanje nadležnosti nije dopušteno u okviru ubrzanih postupaka, postupka za platni nalog ili postupka naplate dugova.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Specijalizirani sudovi u Španjolskoj obuhvaćaju sudove navedene u nastavku.

Obiteljski sudovi, koji su prvostupanjski sudovi. Ako postoje obiteljski sudovi (uglavnom u napućenijim središtima), oni su jedino i isključivo nadležni za obiteljske predmete. Konkretno, pred njima se vode postupci koji se odnose na:

rastavu, poništaj i razvod te

izvršavanje roditeljske odgovornosti nad maloljetnicima.

Pravila o mjesnoj nadležnosti istovjetna su pravilima koja se primjenjuju na prvostupanjske sudove pred kojima se vode postupci iz obiteljskog prava ako u predmetnom okrugu ne postoji specijalizirani obiteljski sud.

Pred socijalnim se sudovima vode postupci iz područja radnog prava. Oni obuhvaćaju sporove između zaposlenika i poslodavaca u pogledu ugovora o radu, sporova u pogledu kolektivnih pregovora, zahtjeva u području socijalne sigurnosti i zahtjeva podnesenih protiv države u pogledu njezinih odgovornosti propisanih radnim pravom.

Opće je pravilo da je za te predmete mjesno nadležan sud u mjestu u kojem zaposlenik pruža svoje usluge ili u kojem se nalazi prebivalište tuženika, prema izboru tužitelja.

Trgovački sudovi djeluju na razini provincije i odlučuju u trgovačkim sporovima.

Ti sudovi odlučuju u predmetima koji se odnose na pitanja nesolventnosti, osim ako nesolventnost obuhvaća pojedinca koji nije pravna osoba: u tim je slučajevima nadležan nespjecijalizirani prvostupanjski sud.

Oni odlučuju i u predmetima koji se odnose na sljedeća pitanja:

- građanskopravna financijska potraživanja u pogledu imovine nesolventne osobe, osim zahtjeva u postupcima koji se odnose na poslovnu sposobnost, roditeljstvo, brak i maloljetnike,
- korporativne mjere kojima se želi postići kolektivni raskid, izmjene ili obustava ugovora o radu ako je poslodavac nesolventna stranka ili mjere kojima se želi postići obustava ili prekid ugovora više uprave,
- mjere izvršenja ili privremene mjere u pogledu imovine i ekonomskih prava nesolventne stranke, bez obzira na to koji je sud izdao nalog,
- mjere građanskopravne odgovornosti u odnosu na direktore društava, revizore ili stečajne upravitelje u pogledu štete i gubitaka koje je pretrpjela nesolventna stranka tijekom postupka u slučaju nesolventnosti,

- zahtjeve koji se odnose na:

nepošteno tržišno natjecanje,

intelektualno vlasništvo i oglašavanje,

trgovačko pravo i pravo kojim se uređuju zadruge,

nacionalni i međunarodni promet,

pomorsko pravo,

opće uvjete ugovora,

primjenu pravila o arbitraži na prethodno navedena pitanja.

Trgovački sud područja gdje se nalazi središte glavnih interesa dužnika nadležan je za pokretanje postupaka u slučaju nesolventnosti te se ti postupci pred njim vode. Ako se prebivalište dužnika nalazi u Španjolskoj, a razlikuje se od mjesta gdje se nalazi središte njegovih glavnih interesa, predmet u pitanju može se voditi i pred trgovačkim sudom dužnikova prebivališta, ako tako odabere vjerovnik koji podnosi zahtjev.

Ako je dužnik pravna osoba, pretpostavlja se da je njegovo sjedište središte njegovih glavnih interesa. Zbog toga se bilo koja promjena sjedišta unutar šest mjeseci prije zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti neće uzeti u obzir.

Trgovački sudovi u Alicanteu djeluju kao sudovi za žig EU-a kada izvršavaju svoju isključivu nadležnost da odlučuju u sporovima u prvom stupnju koji su pred njima pokrenuti u skladu s Uredbom Vijeća br. 40/94 od 20. prosinca 1993. o žigu Zajednice i Uredbom Vijeća br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice.

Izvršavanje nadležnosti sudova za žig EU-a u tom području obuhvaća cijelo državno područje Španjolske.

Osim tih specijaliziranih sudova, Državno sudbeno vijeće (*Consejo General del Poder Judicial*) može u skladu sa zakonom donijeti odluku da su, ako postoji nekoliko sudove iste vrste, jedan ili više njih isključivo nadležni da se pred njima vode određene vrste predmeta odnosno da nadziru izvršavanje u predmetnom području prava.

Ta se ovlast već primijenila na nekoliko lokacija, posebno u pogledu lišavanja poslovne sposobnosti i prisilne institucionalizacije zbog psihičke bolesti, a prethodno su za takve predmete uglavnom bili nadležni obiteljski sudovi.

Posljednji put ažurirano: 14/06/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.